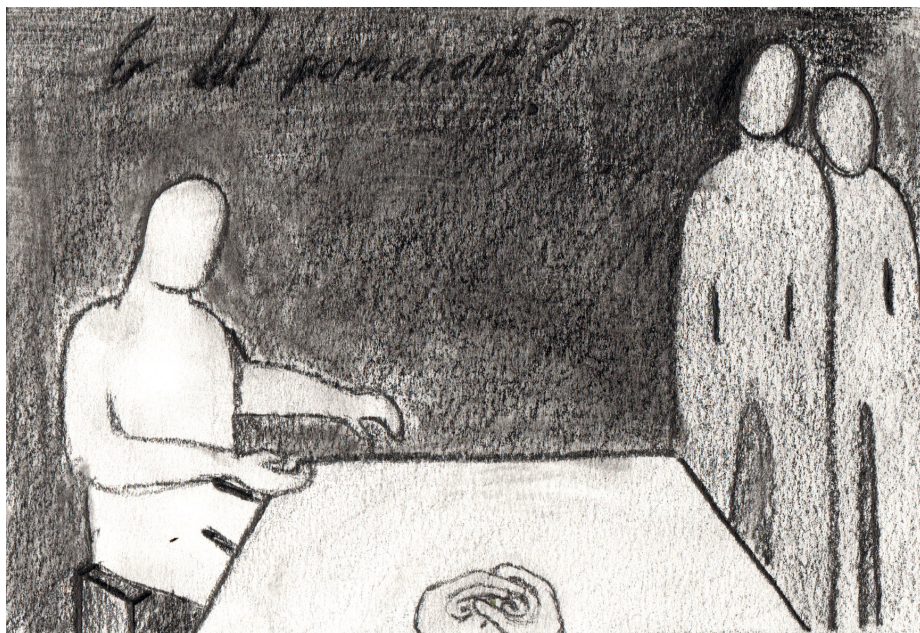

SÆT ORD PÅ HANDICAP!

Thit

LYDENE

Af Marie Luise Schack

Kan du sætte dig i en andens sted?

Dette spørgsmål er der ikke mange, der kan svare ja til. Er der tale om et menneske med et af de mange handicap, bliver det endnu færre. De 33 handicaporganisationer, der er samlet i Danske Handicaporganisationer med sine 97 lokalafdelinger, er et spejlbillede af de mange handicap, der har ramt de enkelte medlemmer af de 33 organisationer. Der er meget store forskelle på de forskellige handicap, som gør det meget svært for det enkelte menneske at sætte sig ind i de handicappedes sted.

Et menneske, der rammes af et handicap, får hele sin tilværelse som menneske ændret. De manglende normale færdigheder stiller store krav til de enkelte handicappede og deres pårørende, det offentliges tilbud til den enkelte borger, og hele deres omgangskreds.

Danske Handicaporganisationers politiske temaer om tilgængelighed, rest-sikkerhed, beskæftigelse, uddannelse og sundhed viser mangfoldigheden i den handicappedes dagligdag og behovet for hjælp.

Ord kan bygge bro – og ved at sætte ord på gøre et emne tilgængeligt og forståeligt, når vi mangler ord til at tale om ting.

Denne pamflet rummer sammen med Marie Luise Schacks vinderhistorie 'Lydene' indgangen til forståelse af et ungt menneske, der har mistet sin hørelse, oplevelsen af det offentliges hjælp og problemerne med samværet med familie og venner.

Niels Jensen

Formand DH-Thisted

Lydene

Af Marie Luise Schack

Hver hospitalsstue lugter ens. Lugten af sprit og fornemmelsen af en lille del af hver eneste tidligere patients sved og parfume, alt på en og samme tid. Den samme lugt hænger over hele hospitalet i hvert eneste lille rum, og jeg er overbevist om, at samme lugt er i samtlige personalerum.

Jeg har ligget på utallige hospitalsstuer, flere end jeg kan tælle og flere end jeg kan huske. Jeg ved, at jeg har ligget på diverse stuer, i koma, i narkose, på opvågning og alverdens undersøgelseslokaler.

Jeg husker ikke andet end noget skarpt lys, et høj hvin og så tomhed, af og til nogle billeder fra en hospitalsstue og et bekendt ansigt, og så den stærke lugt af sprit. Jeg husker den bippende lyd fra apparaterne, som jeg altid hørte i fjernsynet, men jeg hørte den ikke, da jeg vågnede, jeg troede, jeg var død, men det er jeg ikke, jeg er her, jeg lever, men lyden er død.

Den hvide farve fyldte rummet med en beskidt fornemmelse, spritten fyldte luften med bakterier, det var det samme på hver stue, de prøvede at få værelserne til at fremstå virkelig rent, men resultatet var det samme hver gang – det modsatte.

Nanna

Der var aldrig fast der, der var ingen faste rutiner, intet fast tøj, ingen fast sygeplejerske, ingen fast stue, min eneste faste følgesvend var mit armbånd. Armbåndet gjorde mig til endnu en patient "Torp, Ida Surdus 050199-2446". Det var hvad, der var tilbage af mig, mit navn, mit CPR-nummer og mit røde hår. Alt det andet var væk.

Jeg levede i en farveverden med fantastisk musik, irriterende støj og en boblende latter, den havde jeg forladt. Jeg havde efterladt den til utaknemmelige mennesker, dem jeg engang selv var en del af, som ikke værdsætter hver eneste tone, hver eneste stavelse og slet ikke den irriterende summen fra den utrættelige myg. Det var den verden, jeg levede i, nu lever jeg i den sorte-hvide verden. Det er en verden, hvor alt lyd er væk og hvor jeg er overladt til mine egne tanker.

Da døren åbnede, kastede jeg automatisk et blik derover. Ham der kom ind var i modsætning til alle de andre klædt i almindeligt tøj uden den hvide ildvarslenende kittel. Han kom over og gav mig hånden, en gestus jeg ikke havde modtaget længe, de plejede kun

at give hånd til mine forældre. Derefter gav han hånden til mine forældre, stillede dem et kort spørgsmål og henvendte sig så til mig. Han smilte til mig og overartikulerede et "hej", som jeg fangede efter anden gang. Så fandt han et stykke papir frem og en blyant. Blyanten bevægede sig langsomt over papiret og efterlod en hale af ord bag sig. Langsomt kunne jeg begynde at læse, hvad han skrev. "Jeg hedder Tobias Torp og jeg er her for at hjælpe dig igennem

Jonas

det her, ved du hvad der er sket?” jeg kiggede på ordene og følte et stik af tryghed, da jeg læste hans navn. Et lille smil spredte sig på mit ansigt, men det blev erstattet med en bekymringsrynke i panden, da jeg læste det sidste. Jeg rystede på hovedet, det vidste jeg faktisk ikke. Blyanten efterlod nye ord, men disse ord gjorde mig bange: ”Du har mistet din hørelse...” Før han nåede at skrive mere rakte jeg ud efter blyanten, han afleverede den, nu var det mig, der efterlod ordhaler efter blyanten: ”Er det permanent?” I samme sekund jeg satte prikken under spørgsmålstegnet, begyndte jeg at nærstudere hans ansigt for aflæse et svar. Han pressede læberne sammen, krympede brynene en smule og jeg kunne se at han spekulerede på, hvad han skulle svare. Han rakte hånden ud efter blyanten, efter en kort tøven afleverede jeg den. Da orde-

ne begyndte at danne sig på papiret, begyndte jeg at tvivle på, om jeg overhovedet var klar til at se svaret. Jeg kiggede over mod mine forældre, der begge skiftevis ulykkeligt kiggede på papiret og på mig, jeg fik øjenkontakt med min far, der sendte mig et smil, der fyldte mig med tryghed og fik mig til at tage en dyb indånding og kigge på papiret. Ordene begyndte at vise sig under Tobias’ hånd, mine hænder begyndte uvilkaarligt at ryste: ”Der er desværre ingen chance for at du vil få din hørelse naturligt tilbage, men måske kan de lave et indgreb, der hedder Cochlea Implant, som kan give dig hørelsen tilbage, men det vil ikke være den samme, men det er desværre ikke sikkert. Der gik lidt tid, fra at jeg læste ordene til at deres betydning sivede ind.

Ordene var i mit hoved, men ligegyldig hvordan jeg så på dem, vendte og drejede dem, gav de ingen mening. Tårerne pressede sig på og jeg mærkede en hulken forlade min hals, men jeg hørte den ikke. Min hånd søgte støtte,

Severin

den fandt min mors hånd, jeg glemte alt om at være voksen og moden, og ønskede kun at blive holdt om af mine forældre og høre at alt nok skulle gå, en ting der måske aldrig ville gå i opfyldelse.

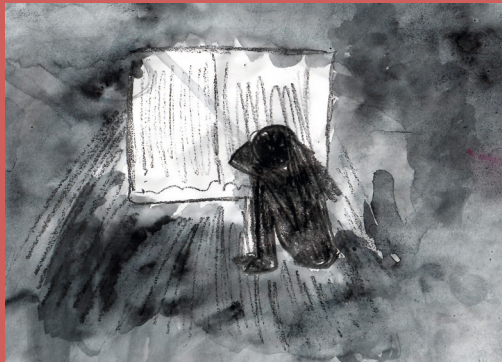
Soli

Jeg vendte mig igen mod Tobias og opdagede, at der var flere ord på papiret: "Jeg vil gerne hjælpe dig, hvis du er klar? Jeg ved, at det her er overvældende, men det vil blive nemmere for dig at komme igennem det her, hvis du kan kommunikere uden en blyant og papir. Hvis du tør, så prøv at sige noget, du kan fortælle mig, hvad du hedder?" Meget forsigtigt tog jeg en dyb indånding og med min fars smil på nethinden, forsøgte jeg mig svagt med: "Mit navn er Ida Surdus og vi deler faktisk efternavn, jeg hedder også Torp" Det øjeblik vil jeg aldrig glemme, det var den bedste og værste oplevelse på en og samme tid, jeg vidste ikke, hvordan min stemme lød for dem, om jeg råbte eller hviskede. Ud fra hans smil var det gået godt, han rakte spørgende ud efter

min hånd, med kun en kort tøven lod jeg ham tage min hånd han lukkede den og foldede så lillefingeren ud og formede et "Ida" med munden. Han slap min hånd og pegede så på mig, uden tøven løftede jeg en knyttet hånd og foldede så lillefingeren ud og ud fra instinkt, roterede jeg den og formede et "Ida" Han smilte imponeret til mig. Før han nåede at række ud efter min hånd, gav jeg den til ham, han lukkede den igen og lagde tommelfingeren udenpå, sammen med ham dannede jeg "Surdus" med munden. Med et nik startede vi sammen, vi lavede i'et med rotationen og da vi kom til Surdus, lod jeg igen instinktet tage styringen og lavede to ryk med den lukkede hånd med tommelfingeren yderst. Jeg rakte ud efter blyanten og papiret, men da jeg lod blyanten ramme papiret, stoppede jeg og lod ordene slippe usikkert over mine læber i stedet: "Har jeg lige sagt Ida Surdus?" Han nikkede til mig og rakte ud efter blyanten, han skrev en sætning, der fik mit mod til at falde: "Klokken er mange, jeg er desværre nødt til at gå, men jeg kommer tilbage i morgen, det lover jeg". I samme sekund jeg så døren lukke, begyndte tårerne at trille, lugten af salt og hospital blandedes. Det væltede rundt i mit hoved: "Hvordan skulle jeg kunne leve mit liv sådan her? Ingen forstår tegnsprog, jeg kommer til at miste alle mine venner og det bliver umuligt at finde en kæreste og jeg kan godt vinke farvel til min drøm om at blive lærer."

Timerne gik og blev til dage. Jeg var kommet hjem; en dag i samme uregelmæssige baner var lægen kommet ind og sagt noget til mine forældre, der havde set lettede ud, da han var gået tog min mor papiret og blyanten og skrev, at jeg kunne blive udskrevet samme dag. Jeg var ikke blevet glad, jeg ville ikke hjem og

jeg ville ikke være på hospitalet, jeg ville bare sidde sammen med Tobias hele dagen. Nu kunne jeg sidde her med blokken og blyanten og skrive korte sjuskede sætninger, ingen forstod mig, ingen turde komme ind på mit værelse. Siden ulykken havde jeg næsten kun set min bror, når vi skulle spise, når vi sad der, var det som om, at de var bange for at tale. Der sad vi i tavshed og jeg kunne se, hvor meget de pinte ham. Jeg var godt på vej til at ødelægge alle mine forhold til andre mennesker, jeg var gået fra at være pigens, der spredte

Tine

glæde, til bare at være den, der ødelagde stemningen og der skulle tages hensyn til. Det var kun timerne med Tobias, der holdte mig oppe, intet følte helt så tungt, når jeg var sammen med ham.

De endeløse timer på det mørke tillukket værelse brugte jeg på at læse, det var det eneste jeg kunne komme i tanke om at lave. Efterhånden havde jeg været alle mine bøger igennem mindst tre gange, fra tid til anden fandt jeg min dagbog frem, ikke for at skrive, men for at læse de ting jeg skrev om før ulykken. Jeg prøvede at sætte billederne sammen af den musikglade pige, som levede på sin hørelse, og det nu aktuelle billede af pigen der ingen anden lyd end en svag piben havde, som nu levede på få timer med en tegnsproglærer.

Stephanie

Min familie havde også nogle timer med en tegnsproglærer, så de kunne lære at kommunikere med mig, men selvom de prøvede, kunne de ikke føre en rigtig samtale med mig. I sidste time med Tobias fortalte han mig, at han syntes, at jeg skulle prøve at komme med til en gruppe han havde, hvor jeg kunne prøve at snakke med andre, som enten var døve, stumme eller svært hørehæmmet. Et tilbud jeg havde overvejet og besluttet mig at sige ja tak til.

Dagene gik og blev pludselig til uger. Det første møde med gruppen skulle finde sted den dag. Tobias havde brugt flere af vores lektioner på at forberede mig på mødet, tilsyneladende var der flere, der ikke talte tegnsprog, men blot

mundafløste. For første gang efter ulykken var der noget, som ikke var lektionerne med Tobias, jeg havde glædet mig til.

Jeg var stået tidligt op og stod nu foran spejlet og iagttog mit ansigt for første gang i evigheder, jeg havde altid fået at vide, at jeg var smuk, men lige der havde jeg svær ved at se det, jeg så kun de forgrædte øjne og de folder mit ansigt havde ligget i siden ulykken, selv ikke med fingrene kunne jeg folde dem ud.

Dagen føltes om muligt endnu længere, men selvom sekundviseren kørte tre gange så langsomt ramte den lille viser fem og den store tolv.

Det føltes uvirkeligt, at tiden faktisk også kunne gå i almindelig hastighed eller måske endda med dobbelt fart. Vi havde siddet til mødet og snakket med hinanden og pludselig følte jeg mig tættere med nogle af de andre fra mødet end med dem jeg havde været venner med altid. Det var ikke gået op for mig før, at jeg følte mig ensom, det var det der gjorde det hele så ulideligt. Da jeg så sad der blandt andre, der kendte følelsen af at føle sig isoleret fra resten af samfundet, indså jeg, at jeg ikke savnede lydene og musikken, men det var følelsen af være en del af et os, som jeg savnede.

Handicapkonventionen er et centralt omdrejningspunkt for DH's arbejde

Den 30. marts 2007 underskrev Danmark og 83 andre lande FNs Handicapkonvention, og den 28. maj 2009 besluttede et enigt folketing at tilslutte sig Handicapkonventionen.

Dermed forpligtede de sig til at arbejde frem mod at ændre i deres lovgivning og vedtage nye love og tiltag, der forbedrer rettigheder for personer med handicap og forhindrer diskriminering.

Hvad betyder Handicapkonventionen for Danmark?

- Den danske stat skal sørge for, at alle menneskerettigheder og frihedsrettigheder også gælder personer med handicap i lige så høj grad som andre borgere uden nogen form for diskrimination.
- Staten har ret til at gøre mere, end der står i konventionen.
- Staten må altså gerne give personer med handicap flere rettigheder end dem, konventionen giver.
- Staten må ikke bruge konventionen til at svække nogle af de rettigheder, som personer med handicap allerede har.

FN's Handicapkonvention er en nyudvikling ved at indeholde den mest vidtrækkende sammenfletning af både politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Hvis du vil vide mere

Besøg DHs website: handicap.dk – og søg 'handicapkonvention'.

Sæt ord på handicap - novellekonkurrencen

Novellekonkurrencen blev udskrevet marts 2018 for elever fra 7. – 10. klasse i Thisted Kommune i et samarbejde mellem Dansk Handicapforbunds DH-Thisted afdeling og Biblioteket i Thy.

Novellens tema var 'Handicap'.

Formål

- *At skabe opmærksomhed, viden om og forståelse af og for handicap.*
- *Se mennesket bag handicappet.*
- *Sætte fokus på handicap i andre og nye fora.*
- *Italesætte handicap og det at være handicappet.*

Der blev også samtidig tilbudt mulighed for en forfatterworkshop og foredrag om handicap til skolerne i Thisted Kommune med overbygning.

Bjerget Efterskole tog imod tilbuddet om forfatterworkshop og fik i den forbindelse undervisning af forfatter Mette Hegnhøj fra KulturRummets forfatterskole.

Alle bidrag til konkurrencen blev læst af repræsentanter fra DH-Thisted, Biblioteket i Thy samt Forfatterskolen i Thy.

Præmien var en uges ophold på Brønderslev forfatterskole, og udgivelse af novellen i dette skrift. Præmien blev overrakt af DH-Thisted's formand på ny indrettede Bibliotek i Thy.

Danske Handicaporganisationer

Website: handicap.dk

Danske Handicaporganisationer har med 33 medlemsorganisationer i DH tilsammen over 330.000 medlemmer og dækker alle typer handicap.

DH beskæftiger sig med handicappolitik, hvilket er et meget bredt begreb, der dækker alle sektorer af samfundet. DH arbejder for, at mennesker med handicap har samme muligheder som alle andre: Mulighed for uddannelse og arbejde. For at have et sundt og raskt liv. For at være med i samfundet – i foreninger, i kulturtilbud.

DH udpeger centralt og lokalt brugerrepræsentanter til en lang række råd, nævn og udvalg. DH-Thisted er den lokale afdeling af Danske Handicaporganisationer, og har som formål at være samlingssted for kommunens handicaporganisationer. Der er pt. 14 handicapforeninger tilknyttet. DH-Thisted arbejder især med rummelighed, sundhed og tilgængelighed. DH-Thisted udpeger repræsentanter til det kommunale Handicapråd og Dialogforum. Afdelingen skal desuden være med til at sikre en konstruktiv dialog med kommunens politikere, embedsmænd og borgere.

KulturRummet – vores nye kulturhus i Thy

Website: kulturrummet.dk

Biblioteket i Thy, Musikskolen i Thy (inkl. kulturfagene drama, billedkunst og forfatter), medborgerhuset Plantagehuset, Ungdomsrådet i Thy (URT) og parken Christiansgave udgør sammen med Thisted Kommunes kulturafdeling KulturRummet.

KulturRummets institutioner ønsker at bidrage med tid, kompetencer og ressourcer til at skabe nye ambitiøse projekter og aktiviteter for Thys borgere. I KulturRummet samarbejder vi om at skabe oplevelser: videns-, kunst- og kulturformidling på tværs. KulturRummet er nemlig til for dig, der både vil opleve og skabe oplevelser – kontakt os, hvis du har en ide.

